

ONUR ÜNLÜ: Bir Sürü Endişe*

ALPER KIRKLAR, 1976 yılında doğdu. Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Sinema-TV bölümünde lisans eğitimi aldı. Bir süre dergi sektöründe editör ve bir internet portalında kültür-sanat editörü olarak çalıştıktan sonra İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde araştırma görevlisi oldu. Yüksek lisansını İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Sinema-TV üzerine yaptı, Marmara Üniversitesin'de "Türk Sineması'nda İstanbul" konulu teziyle doktor unvanı aldı. Çeşitli belgesel ve reklam filmlerinde yönetmenlik ve editörlük yaptı. Halen İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

*SEL YAYINCILIK / SÖYLEŞİ

***SEL YAYINCILIK**

Piyerloti Cad. 11 / 3 Çemberlitaş İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

<http://www.selyayincilik.com>

E-mail: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ DAĞITIM:

Çatalçeşme Sokak, No: 19, Giriş Kat

Cağaloğlu İstanbul

E-mail: siparis@selyayincilik.com

Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

***SEL YAYINCILIK:892**

ISBN 978-975-570-904-8

**ONUR ÜNLÜ:
BİR SÜRÜ ENDİŞE**

Söyleşi : Alper Kırklar

© Onur Ünlü, Alper Kırklar, 2017

© Sel Yayıncılık, 2017

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı

Editör: Bilge Sancı

Teknik hazırlık: Gülay Tunç

Kapak fotoğrafı: Muhsin Akgün

Kitaptaki fotoğraflar: syf: 10, 11, 31, 67, 85, 179 (Servet Yigit),

syf: 111, 234 (İsmail Basmacı), syf: 45, 141, 205 (Alper Kırklar)

Birinci Baskı: Kasım, 2017

Baskı ve Cilt: Yayıncılık Matbaası

Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203

Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 11931

ONUR ÜNLÜ: Bir Sürü Endişe

Söyleşi: Alper Kırklar

İçindekiler

Giriş	7
“Abi, ne oldu da bu kadar acı çektin?”	13
“Konanmış çesinler çevrelende hotuyor” ve kimse bunun farkında değil	33
Ben sinemaya kalbimi o kadar açmadım	47
“Aynaya bakın, kendinizi göreceksiniz”	69
Çünkü bir insan delirmediği sürece tutarlıdır	87
Oysa gülecek nesi var bunun?	113
İnsan endişeden yaratılmıştır	143
1400 senelik bir mevzu	181
Aynanın arkasına geçip oradan kendime bakar gibi	207
Televizyon ve diğer şeyler	225
Onur Ünlü Filmografisi	237

“Abi,
ne oldu
da
bu kadar
acı
çektin?”

Alper Kırklar: Sinema öncesi yaşantınla ilgili olarak, İzmitli olduğun, 1973'te doğduğun ve Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde okuduğun dışında pek fazla bilgi bulamadım. Çocukluktan başlayarak biraz kendini anlatabilir misin? Nasıl bir çevrede büyüdün? Neler yapardın?

Onur Ünlü: Son derece ortalama, standart bir çocukluğum oldu aslında. Annem ilkokul öğretmeni idi. Babam da yüksek makina teknikeri, mühendis. Bir de kardeşim var.

Zeki ve parlak bir çocuk olduğumu söylerlerdi. Mesela, okumayı kendi kendime öğrendim. Hatta ilkokulda sınıf falan atlatmayı önerdiler bana. Çocuk biri, ikiye okumasın; üçten başlasın gibi şeyler önerdiler. Allahtan annem öğretmendi de öyle bir saçmalığa girmedik. (*Gülüyor*) İzmit korunaklı bir yerdi ve genel olarak normal bir çocukluk geçirdim. Ama mutluydum.

Geçtiğimiz günlerde kardeşim *Kırık Kalpler Bankası*'nın ham hallerinden birini izledikten sonra bana, "Abi, ne oldu da bu kadar acı çektin?" diye sordu. Bu soru benim için önemli. Yaptığım işlerdeki bazı durumları anlamak için bunun üzerine gerçekten çok düşündüm. Benim bilebildiğim, bilincimin hâkim olabildiği kısımda yaşadığım büyük bir travma yok. Fakat buna rağmen acıyla hep içli dışlı oldum. Bunun sebebi-

ni tam olarak bilmiyorum, belki insanları çok fazla anlamaya çalışmaktan kaynaklanıyor olabilir. Bir sürü insanın acısından sebeplenmiş olabilirim. Ya da gerçekten sıkı bir doktora gidip uzun uzun konuşmak lazım ne oluyor ne bitiyor diye. Sert şeylerle ilgilenmek bir şekilde hoşuma gidiyor. Ama bunun yaşadığım çocukluk travmalarıyla ilgisi yok.

A.K.: Annenin öğretmen olmasından dolayı belli bir sorumluluk hissettin mi ilkokuldayken? Diğer çocuklara örnek olman gerektiği gibi bir sorumluluktan bahsediyorum.

O.Ü.: Evet, lanet olası bir örnek olma mevzusu vardı. Bir de ben ilkokula başladığımda 79 yılıydı. Sonra 80 darbesi, Atatürk'ün doğumunun 100. yılı falan... O aralar bir coşulmuştu hatırlıyorsan. Koridorda, bahçede yanımızdan bir öğretmen geçerken durup başınla selam verme diye bir şey vardı örneğin. Yani asker selamı değil ama durursun ve başınla selam verirsin. Böyle manyakça şeyler. Bu ve benzeri şeylerin hepsini yaptım çünkü işte, öğretmen çocuğuydum.

Okula faytonla giderdik o zamanlar, servisimiz faytondu bizim. Şefik Amca ve atları... Yılmaz diye bir atı vardı Şefik Amca'nın. 3. sınıfın ortalarına doğru ben o faytondan düştüm. Böylece okul değiştirmiş oldum ve annemin görev yaptığı okula geçtim. Bu yeni okulda o sorumluluk hissi daha da arttı, çünkü öğrencisi olmasam da annem o okulda öğretmendi. Aslında annem bunu istememişti; fakat ben ağlaya zırlaya gittim onun yanına. (*Gülüyor*) Ama bu filmlerin kaynağı annemin çalıştığı okulda okumuş olmam olamaz. Ben özellikle spora, müziğe ve yazıya karşı ciddi yetenekliydim. İlk gençliğimde futbol oynadım. Daha o zaman bile gerçekten bir sürü mahalli kulüp babamın peşinden koşuyordu bu çocuğu bize ver diye. Bir yandan, bando takımında majörlük yapıyordum mesela. 114 kişilik bir bando takımımız vardı, onun majörü bendim. Sınıflarda hep sınıf başkanı bendim. O açıdan aslında liseye kadar sıkıcı bir hayatım oldu. Lisede vazgeçtim ders mevzusundan ve kitaplara sarmaya, kitap okumaya başladım.

A.K.: En çok kimleri okuyordun?

O.Ü.: Vallahi, çocukken herkes gibi Jules Verne'leri okuyordum. Galiba şöyle bir şey oldu, ben 15-16 yaşlarında top oynarken çok ciddi bir sakatlık geçirdim ve artık oynayamaz oldum. Yani gerçekten yürüyemez durumdaydım, böyle ağır bir hastalık geçirdim. Futbolsa vaktimin çok önemli bir kısmını alıyordu. Muhtemelen o oynayamadığım boşlukta kitaplarla ilgilenmeye başladım. Öncesinde de okurdum ama öyle çok okuyan, deli gibi okuyan çocuklardan değildim, daha sonra onlardan oldum. Özellikle lise 2, lise 3, o yıllarda çok ciddi sardım o kitap işlerine. İyi ki de öyle oldu tabii. Herkes gibi benim de bir sahaf abim vardı. Nasıl oluyorsa herkesin var ya. *(Gülüyor)* İşte o abilerden bende de vardı. O bana bir sürü şey okuttu. O zamanlar yasak kitap diye bir şey vardı ama alır okurduk. Sonra o kitapları götürüp bir yerlerde yakmak zorunda kaldık. O tür şeyler ucundan kenarından benim de başıma geldi. O zaman bir sürü şey okumaya başladık. Sadece şöyle temel bir sorun vardı: Babam, bütün babalar gibi, babaların yarısı gibi, mühendis olmamı istiyordu. Fakat ben istemiyordum. Korkunç sıkıcı bir şeydi bu benim için. Daha sonra rahmetli annem, televizyonda Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nin sınavının ilanını görmüş. Bizim okula o zaman özel yetenek sınavıyla giriliyordu. Ondan sonra işte Eskişehir'e gittim. O benim açımdan iyi oldu.

A.K.: Üniversitede Reklam ve Halkla İlişkiler bölümünü isteyerek mi seçtin, yoksa o özel yetenek sınavında tercihlerimizi sıraya sokardık, öyle denk mi geldi?

O.Ü.: Sanırım üçüncü sırada Sinema-Televizyon vardı. Üçüncü sıradaydı, bak onu hatırlıyorum. Hiç ilgimi çekmemiş demek ki. İkide Basın-Yayın vardı. Birinci sırada Reklam vardı. Reklam'ın ne olduğuyla da ilgili çok bir fikrim yoktu ama Sinema-Televizyon hiç çekmedi beni. Öğrenciyken de sinemayla ilgilenmedim. O romantik hikâyelerden bende yok. Hani bir anda kendini karanlık bir yerde buluyorsun ve büyüğü resimler

perdeye yansıyor, sonra bilmem ne oluyor falan... (*Güliyor*) Benim öyle bir hikâyem yok. Çocukken sinemaya giderdim ama hiç film çekeyim diye düşünmemiştim. Üniversite bitene kadar da ilgilenmedim.

A.K.: Eskişehir’de hayat nasıldı?

O.Ü.: Çok eğlenceliydi. Orada okuduğum için çok memnunum. Verimli geçti orada zaman. Ne bileyim, mesela tiyatro kulübü de kurduk, arkadaşlar kısa filmler de çekti. Tiyatro kulübünün oyunlarında oynadım. Eskişehir’e ilk gittiğimde Burçay Örün diye bir arkadaşım vardı, Burçay sonra bıraktı okulu. Biz Beckett’in *Godot’yu Beklerken* adlı oyununu sahneye koymuştuk. Ben gerizekalı gibi 19 yaşında Estragon’u oynamıştım. O zaman daha Beckett’i bilmiyordum ben. Burçay beni oynatmak istiyordu ama bir şartı vardı: “Lütfen bu oyun bitene kadar Beckett okuma” dedi. Sonra anladım ki okusaydım onun yap dediklerini yapmazdım. (*Güliyor*) Sonra oyun bitti ve ben o yaz Beckett okudum. Ama sadece Beckett okumuyorsun; işte bütün o “saçma” denen edebiyata da girdim. Beni derinden etkileyen metinlerden birisi Kur’an ise, diğeri Beckett metinleridir. Öyle ciddi bir etkisi var üzerimde. Nasıl olduysa o ikisi bende birleşti ve böyle bir sonuç çıktı ortaya. (*Güliyor*) Abartmak istemiyorum ama düşünsel olarak gerçekten acı verici bir şey, kolay bir şey değil bu. İkisini birden aynı anda algılamaya çalışıp ikisinden de vazgeçememek ve ikisinin birden “aynı bedende can gibiyiz, delicesine sevdalıyız” şeklinde ortaya çıkması, birleşmesi iyi oldu yani. (*Güliyor*) Ben o zamandan beri çok eğleniyorum. Kişisel olarak yapıp ettiklerimde ve bir sürü konuda ikisi birden beni etkiler. Ve ben memnunum bundan.

Ama Eskişehir’in belki de en iyi tarafı, istediğim zaman istediğim kadar yalnız da kalabiliyor olmamdı. Bu en önemli şey benim için. Bence Eskişehir çok verimli geçti. Altı yıl kaldım ben orada ve gerçekten okuldu.

A.K.: Çok etkilendiğin bir hoca var mı aklında kalan?

O.Ü.: Nabi Hoca (Nabi Avcı). O zaman ondan çok etkilen-diğimi hatırlıyorum. Hatırlamıyorum, biliyorum. Fakat şimdi Nabi Hoca'nın geldiği vaziyet karşısında hayretler içindeyim. Haluk Gürgen müthiş bir insandır ve çok iyi bir hocadır. Onun da çok hakkı vardır üstümde. Ali Atıf Bir'in her zaman iyi bir hoca olduğunu düşünürüm. Ahmet Cemal de hocamızdı, ondan da az şey öğrenmedik. Ama daha çok kendi kendime yaptım. Çok okudum ben Eskişehir'de. Şiirle çok ilgilendim o zaman-lar. Eskişehir'de olduğum süre boyunca hep şiir çalıştım. Şöyle bir sorun vardı sadece, bunları konuşabileceğim çok fazla insan yoktu. Yönetmen arkadaşım Taner Elhan'la konuşurduk daha çok bu mevzuları. Yine senarist Ertan Kurtulan o zamanlardan arkadaşımıdır. Ertan İstanbul'da okuyordu ama onunla da çok görüşürdük. Beraber çok fazla okurduk. Beraber bir şey okumak falan, bunlar güzel şeylerdi. Bir sürü şeyle ilgilenebildim. Sen de biliyorsun, Eskişehir bir yandan korunaklı da bir yer. İlk baş-larda üzülüyordum İstanbul'da öğrenci olmadığım için. Daha sonra açıkçası şükrettim. Ben İstanbul'da her açıdan dağılıp gi-debilirdim. Ben mesela hayatımda gerçekten bir iki ufak dene-me dışında uyuşturucu kullanmadım. Ama mesela İstanbul'da olsaydım muhakkak o işlere girerdim. Ya da ne bileyim politik olarak daha aktif olabilirdim ve bir sürü başka şeyi kaçırabilirdim. Eskişehir korudu beni diye düşünürüm hep. İyi bir üniver-site şehri bence orası.

A.K.: Eskişehir'den sonra İstanbul'a geliyorsun ve bir ajans kuruyorsunuz.

O.Ü.: Evet... Çünkü gerizekalıyız. (*Gülüyor*)

A.K.: Kimlerle birlikte kurdunuz bu ajansı?

O.Ü.: Üç ortaklık. Senaristler Baykut Badem ve Savaş Şay-lan vardı. Bir de Hamza Aşkın. O zamanlar bizim art direktörü-müzdü ve daha sonra o da senaristlik yaptı. Hatta sonra *Leyla ile Mecnun*'da onunla beraber çalıştık. İstanbul'a geldik. O ara nasıl olduysa bir film yapalım fikri çıktı ortaya. Aslında plan çok ba-

sitti: İstanbul'a geleceğiz, bir ajans kuracağız, paraları kazandıktan sonra o paralarla film yapacağız. Ama bu plan çok işlemedi ya da zaman aldı işlemesi. Bu at hırsızları daha Fitaş'a girmemişti o zaman ve biz Fitaş Sineması'nda gece 23:00 gibi bir film izlemeye gelmiştik. Filmi sökmüşler. Biz aptal aptal ne yapalım diye bakınırken Andaç'la karşılaştık. Andaç Haznedaroğlu o zamanlar Osman Sınav'ın asistanıydı, Eskişehir'de konservatuvar-da okumuştı. O zamanlardan arkadaşım yani. Andaç, "Osman Hoca yeni bir işe başladı, siz de gelsenize senaryo ekibine" dedi. Senaryo ne? Ben hayatımda senaryo görmemişim daha. Sonra Osman Sınav'ın yanına gittik ve tuhaf bir şekilde kendimizi dizi âleminin içinde bulduk.

A.K.: Çalıştığınız dizi *Deli Yürek* miydi?

O.Ü.: Evet, *Deli Yürek*'ti. Ama dizinin adı o sırada belli değildi daha. (*Gülüyor*) Bir gün ofise gittik, Osman Hoca "Dizinin ismini buldum" dedi. "Ne hocam?" dedik Ertan'la ikimiz. "*Deli Yürek*" dedi. Biz güldük, espri yapıyor zannediyoruz. Meğer ciddiymiş. Bir de sözler yazmış. "Varlığın yakıyor. Yokluğun yok ediyor. Durmuyor deli yüreğim" diye. Biz bir yandan anlıyorduk bizim düşündüğümüzden başka bir dolap döndüğünü ama... Neyse, *Deli Yürek* o zaman, nasıl diyeyim, efsane oldu. Hatta ben orada oyunculuk da yaptım. Çünkü film çekeceğiz diye planlar yapıyorum ama set ne bilmiyorum yani. Ben de "Oynayayım bari" dedim, "seti falan görürüm." Sonra, körün taşı gibi o rol tuttu ve ben meşhur oldum. (*Gülüyor*) Durup dururken böyle aptalca şeyler olmaya başladı. Sonra yeter dedim. Çünkü dizi bir şekilde ülkücülerin gözdesiydi ve sokakta insanlar gelip benimle kafa falan tokuşturuyorlardı. (*Gülüyor*) Ben o kişi değilim yani. 3. sezon sonunda ben diziyi bıraktım ve düğün müzisyenliğine verdim kendimi.

A.K.: Eflâtun Film'i o dönemde mi kurdunuz?

O.Ü.: A. Taner Elhan, ben ve kardeşim Orkun birlikte kurduk. Yılına hatırlamıyorum. 2000'lerin başlarında; 2000, 2001 gibiydi

sanırım. Radyoevinin karşısında boktan bir ofis bulmuştuk. Orada bir şeyler yapmaya çalışıyorduk. O zamanlarda yaptığım başka manasız şeylerden birisi de Sermiyan Midyat'la birlikte *Berivan* adlı diziyi yazmak olmuştı. (*Gülüyor*) Sermiyan iyi arkadaşımıdır. O zaman Haluk Abi'nin (Haluk Bilginer) tiyatrosunda birlikte oynuyorlardı. Yanılmıyorsam *Dolu Düşün Boş Konuş*'tu oyun. Sermiyan vasıtasıyla Haluk Abi'ye *Bankası*'nı okutmuştum.

A.K.: Reklam, dizi gibi işler yaptınız mı o sırada?

O.Ü.: Reklam işlerine biz hiçbir zaman giremedik. Daha sonra da girmedik. Arada bakıyorum ama reklam dünyası ayrı bir dünya ve anladığım kadarıyla çok yetenekli yönetmenler var. Çok iyi şeyler çekiyorlar. Fakat onların müşteriyle ilişkileri, benim çevremle ilişkiye göre daha bilgece. Onlar bir şekilde durumu idare edebiliyorlar. Ben bir iki reklam görüşmesi yaptığımda, müşteri bir plan çekmemi istediğinde ne tepki vereceğimden emin olamadıkları için, benimle çalışmaya pek yanaşmıyorlar. Halbuki ne olacak ki! Parasıyla değil mi? Bir plan da ona çekerim aslında. Bir de fazla baskın bir tarzımız olduğu için de çekiniyorlar anladığım kadarıyla. Eflâtun Film'de ufak tefek işler yaptık. Sonra da dizi yazmaya başladık. Bu arada, dizi senaryosundan para kazanabiliyorduk. Artık kalfa olmaya başlamıştık ufaktan. Kendi kendimize de senaryo yazabiliyorduk. Bir gün rahmetli Ömer Abi (Ömer Lütfi Mete) aradı beni. "Samanyolu TV benden bir şey yazmamı istiyor ama vaktim yok, sen görüşür müsün?" dedi. "Olur abi" dedim, gittim, onlara bir şeyler yazmaya başladım. Oraya birkaç yüz bölüm iş yazdık. O sırada, daha sonra eşim olacak olan Funda Alp'le de ufaktan kırıştırmaya başlamıştık diyeyim. (*Gülüyor*) O da yazarlık yapmak istiyordu, sonra beraber yazmaya başladık zaten. Samanyolu'na bir iki sene boyunca, haftada iki ayrı 80-90 dakikalık film gibi işler yazdık. Bunlar diziydi fakat epizodikti, yani her bölüm kendi içinde başlayıp bitiyordu. Ben esas senaryoyu

o iki hatta üç senede öğrendim. Çünkü her hafta öyle ya da böyle iki ayrı film yazıyorduk. Sonuçta, ne yazarsan yaz, dramatik yapı diye bir şey var ve onu uyguluyorsun. O iş bize çok pratiklik kazandırdı ve çok kolay hikâye kuruvermeye başladık. O işler büyük oranda klişeydi ama bu işi klişeyle öğrenirsin zaten. Bir klişe her zaman çalıştığı için klişedir. Adı üstünde, doğru olduğu için klişedir. Hatta Warner Bros.'un ortaklarından birisinin senaristlerine söylediği meşhur bir sözü var: "Bana yeni klişeler bulun" der. Bu kadar mühim bir şey.

Ben hep çok çalıştım. Her zaman, aynı anda üç dört tane şey yapmam gerekti. Ufak bir çizgi altı ajansımız vardı; bir yandan reklam işleri yapmaya çalışıyorduk, öte yandan senaryolar da devam ediyordu. Ben bir de oyunculuk da yapıyordum o sırada. Yani sürekli olarak üç dört ayrı işte çalıştım, hâlâ da böyledir bu. Bir senaryomu üst üste üç ay çalıştığım olmamıştır. Bir tek *Sen Aydınlatırsın Geceyi*'yi biraz çalıştım. O zaman da hastaydım. Kemoterapi görüyordum, kıştı ve beni çok fazla dışarı çıkarmıyorlardı. İki-üç ay aralıksız çalıştığım tek şey odur; ki o zaman bile bir yandan *Leyla ile Mecnun*'u, bir yandan da *Şubat* diye bir dizi yapıyorduk. Ben yine onların arkasında duruyordum. Başından beri sürekli olarak aynı anda birkaç işi birden yapıyoruz. Buna alıştık artık. Yazdığım bir şey akşam saat altıda bittiği zaman, bir şey yapmadığım hissine kapılıyorum ve iş uyduruyorum kendime. Yeni bir şey yapmaya başlıyorum. Onun için tatil, dinlenme, hafta sonu, pazar, bayram gibi şeyler yok. Bundan rahatsızlık da duymuyorum. Sürekli çalışıyoruz yani.

A.K.: Eflâtun Film adı nereden geliyor?

O.Ü.: Yalçın Tekin polisiyesi diye bir şey tasarlamıştık. Hatta ben hayatımda ilk defa fotoroman çektim; ona *foto-board* gibi bir şey yapmıştım. Yalçın Tekin karakteri bir polisti. Bu, hayattan sıkılıp kafasına sıkıyor ama ölmüyordu. Kafada kurşunla yaşamaya devam ediyordu. Kurşunun dimağdaki etkisi hikâyesi...